

ACE Denmark – Akkrediteringsinstitutionen
Att. sekretariatschef Rune Heiberg Hansen
acedenmark@acedenmark.dk

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Høringsvar over udkast til vejledning om institutionsakkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner

Professionshøjskolerne Rektorkollegium takker for indkaldelsen til høring over udkast til akkrediteringsvejledning.

Rektorkollegiet hilser institutionsakkreditering meget velkommen. Det er også positivt, at der nu er et fælles akkrediteringssystem for de videregående uddannelser.

Vi finder overordnet, at vejledningen indeholder gode intentioner, herunder at institutionsakkreditering skal være målrettet og understøtte, at institutionen primært skal fokusere på sikring og udvikling af egne uddannelser, og at ansvaret for uddannelsernes kvalitet placeres hos institutionen.

I det nye akkrediteringssystem er det i stedet for objektive tjeklister formuleret, hvad Akkrediteringsinstitutionen vil se på for at vurdere, om institutionens kvalitetssystem fungerer. Fokus er nu på, om systemet fungerer i praksis i stedet for på specifikke elementer i kvalitetssystemet. Fokuspunkterne synes at være:

- At kvalitetsarbejdet er løbende og systematisk – med sammenhæng mellem mål, midler, viden og opfølgning.
- At den øverste ledelse kan tage stilling til kvalitetssikringen af uddannelserne.
- At der er en kvalitetskultur, hvor det fælles system fortolkes lokalt.
- At der er effektiv ledelsesinformation.
- At der er fokus på både uddannelsens samlede mål og undervisningen.
- At der er gennemprøvet praksis.

Vi har følgende mere konkrete bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet:

Transparens og konsistens i vurderingerne

Begrebet helhedsvurdering indeholder generelt den analytiske ambition, at en institutionsakkreditering skal basere sig på en analyse, der tager afsæt i, men også går på tværs af de forskellige kriterier. Det kræver i praksis, at der er meget eksplicit stillingtagen til vægtningen på tværs, ligesom det fordrer et markant fokus hos Akkrediteringsinstitutionen på at sikre konsistens i sine vurderinger. Betingelserne for at sikre konsistens synes imidlertid vanskelige, idet akkrediteringskriterierne i sig selv er meget rummeligt beskrevne.

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Det er dog meget væsentligt at sikre størst mulig gennemsigthed i akkrediteringssystemet og ikke mindst konsistens mellem forskellige akkrediteringspanelers vurderinger.

Om end det er en positiv intention, at Akkrediteringsinstitutionen vil fokusere på, om institutionernes kvalitetsarbejde fungerer i praksis i stedet for på specifikke elementer i kvalitetssystemet, ønsker rektorkollegiet at påpege, at de tilsyneladende relativt åbne krav i vejledningens formuleringer kan gøre det uklart, hvornår et kvalitetssikringssystem lever op til den nødvendige standard.

Det fordrer i sig selv, at mønstre i de løbende vurderinger og evt. tommelfingerregler for vurderinger gøres eksplicite og lettilgængelig for institutionerne. Ellers kan det i praksis blive vanskeligt for institutionerne at navigere i spændet mellem en 'fitness for purpose'-tankegang, som synes at være intentionen i det nye akkrediteringssystem, og en evt. underliggende, de facto minimumsstandard.

Selv om ambitionen er at foretage en helhedsorienteret analyse, vil vurderingen og akkrediteringsafgørelsen i sidste ende i praksis skulle basere sig på en beslutning om, hvordan de forskellige kriterier skal vægtes på tværs i en samlet vurderingsmodel. Denne vurderingsmodel er ikke beskrevet. Skal hvert enkelt kriterium fortsat vurderes selvstændigt (som ved de nuværende uddannelsesakkrediteringer) og fremover suppleres af krav 'imellem' kriterierne? Eller vil der være tale om en egentlig helhedsvurdering?

Velbegrundede afgørelser

Det er meget væsentligt for tilliden til akkrediteringssystemet og dets legitimitet, at vurderinger og afgørelser er velbegrundede i akkrediteringsrapporterne.

En betinget positiv akkreditering eller afslag har store konsekvenser for en institution. Af hensyn til retssikkerheden bør der i afgørelserne ikke blot henvises til, at der er lagt en helhedsvurdering til grund. Vurderinger og afgørelser bør begrundes konkret.

I akkrediteringsvejledningen nævnes det, at man med det valgte koncept gerne vil understøtte udviklingen af kvaliteten på institutionerne. Et potentiale for læring og udvikling forudsætter, at rapporter er nuancerede og velbegrundede.

Afbureaukratisering

Intentionerne i institutionsakkreditering er en afbureaukratisering i forhold til tidligere uddannelsesakkreditering. Der er imidlertid meget vanskeligt at tyde omfanget af krav til dokumentation i vejledningen. I forbindelse med audit trails anføres i vejledningen, at der kan være behov for yderligere beskrivelser, dokumentation og data, der kan belyse praksis. Det er et meget åbent spørgsmål, hvad dette reelt betyder, og det bør derfor sikres, at omfanget af særligt produceret materiale rent faktisk begrænses i praksis.

Akkrediteringspanel

I vejledningen beskrives akkrediteringspanelet som værende på minimum 3 personer, som tilsammen rummer en række kompetencer.

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Det er helt centralt, at Akkrediteringsinstitutionen og panelmedlemmer er meget eksplicite i deres argumenter for specifikke vurderinger. Ikke mindst i lyset af, at der i udgangspunktet synes at påhvile panelet et ganske betydeligt, selvstændigt vurderingsansvar. Udover det subjektive element forbundet med dette, stiller det selvsagt helt særlige krav til panelmedlemmernes kompetencer samt kendskab til og erfaring med virkeligheden på de videregående uddannelsesinstitutioner.

Helt væsentligt bliver det også, at der sker en systematisk oplæring af panelmedlemmer og kvalitetssikring af deres arbejde. Som nævnt ovenfor er det det væsentligt af hensyn til tilliden til systemet og retssikkerheden at sikre konsistens mellem forskellige akkrediteringspanelers vurderinger.

Selvevalueringsrapport

Vejledningen må gerne beskrive, hvilke forventninger der er til den samlede længde på selvevalueringsrapporten og til bilag.

Audit trails

Udvælgelse af audit trails sker i dialog med institutionen. Det fremgår af vejledningen, at et audit trail kan være alt lige fra et udbud, et fagområde, eller en tværgående problemstilling, og det kan være velfungerende eller problemfyldt. Det fremgår desuden, at valget af audit trails i de forskellige akkrediteringer bestemmes fra gang til gang af de enkelte paneler.

Rektorkollegiet finder det betænkeligt, at vejledningen ikke indeholder metodiske refleksioner over valget af audit trails og heller ikke beskriver, hvordan audit trails metodisk tænkes at indgå i de samlede vurderinger og afgørelser.

Det er meget væsentligt, at valget af audit trails er relevante i forhold til institutionens opgaveportefølje og strategiske prioriteringer, og at de udvælges, så de har reel udsagnskraft ift. institutionens generelle kvalitetsarbejde.

Det er vigtigt at kende bevæggrundene for udvælgelse af en audit trail som et kerneelement i en institutionsakkreditering. Skal en audit trail fx per definition være et "problematisk område". Dette vil i så fald ikke give et fyldestgørende billede af kvalitetsarbejdet i praksis. I det omfang audit trails overvejende defineres med afsæt i 'problematisk' nøgletal eller tilsyneladende problematiske fakta i øvrigt, bør dette være tydeligt. På samme måde bør Akkrediteringsinstitutionen være opmærksom på, at audit trails ikke får karakter af selvopfyldende profetier, hvor man går ud og får bekræftet allerede identificerede problemstillinger.

Som tidligere nævnt, er det meget vigtigt, at afbureaukratiseringen bliver reel – og dermed at arbejdet for institutionen/den enkelte uddannelse begrænses - også i forbindelse med audit trails. Ellers risikerer 2. besøgsrunden, herunder forberedelserne hertil, at få karakter af en slags uddannelsesakkreditering med en større indbygget uforudsigelighed.

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Planlægningen af besøgene

Tidspunktet for 2. besøg bør planlægges i tæt samspil med institutionerne, idet fx eksamensuger og lignende ikke er velegnede til besøg af flere dages varighed på uddannelser.

Tidsafstanden mellem 1. og 2. besøg kan umiddelbart synes kort. I hvilken grad det er et problem, vil især afhænge af omfanget af dokumentation i forhold til audit trails.

Efter-/videreuddannelsesområdet

Vejledningen mangler en klar definition af, på hvilken måde - og videreuddannelsesområdet indgår i institutionsakkrediteringssammenhængen.

Vejledningen er gennemgående sprogligt rettet mod grunduddannelsesniveauet, men den er også gældende for efter- og videreuddannelsesområdet. Vejledningen angiver ikke, når forventningerne ikke er relevante for dette område. Det betyder i praksis, at institutionerne selv skal tolke, hvilke kriterier efteruddannelsesområdet skal leve op til. I enkelte tilfælde, fx med hensyn til praktik, giver det selv, at efteruddannelsesområdet er udelukket, mens det i andre tilfælde kan diskuteres, om kravet er relevant for efter- og videreuddannelsesområdet.

Specifikke spørgsmål til enkeltkriterier

Kriterium 2, kvalitetskultur fremmes:

Der er et u hensigtsmæssigt mismatch mellem kravets fremtrædende placering i kriterium 2 og den uddybende vejledning side 22 – 23. Her er tilstedeværelse af kvalitetskultur reduceret til dialoger om kvalitetsarbejdet mellem forskellige niveauer. Spørgsmålet er, om der reelt i vurderingsprocessen inddrages andre indikatorer for, om der er en kvalitetskultur.

Kriterium 3, studerende har kontakt til og inddrages i aktiviteter relateret til videngrundlaget (punkt 4):

Det er hensigtsmæssigt, hvis vejledningen vil uddybe dette. Er der en forventning om, at samtlige studerende inddrages i disse aktiviteter? Hvad betyder "kontakt til" og "inddrages"?

Kriterium 4, regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter (punkt 6):

Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt, hvis vejledningen vil uddybe dette punkt. Det rummer en risiko for at indebære en omfangsrig og meget resursekrævende proces, og det er derfor vigtigt at uddybe, hvad der forstås ved at "uddannelsen evalueres". Hvad er evalueringsgenstanden? Det er ligeledes uklart, hvad der forstås ved eksperter, og hvad de skal forholde sig til. Er det uddannelsernes videngrundlag, arbejdsformerne, professionen/samfundsbehovet eller alle tre forhold?

De tre ovennævnte krav til kvalitetsarbejdet er alle eksempler på nye krav set i forhold til det nuværende akkrediteringssystem.

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Krav om gennemprøvet praksis – og omfattende nye krav til konkrete elementer i arbejdet

Vejledningen betoner i afsnit 7.6, at en forudsætning for godkendt institutionsakkreditering er, at institutionens kvalitetssikringssystem hviler på afprøvede metoder og solide erfaringer.

Det er dog vigtigt, at Akkrediteringsinstitutionen er opmærksom på, at institutionernes erfaringer vil stamme fra de hidtidige uddannelsesakkrediteringer. Som nævnt er bl.a. de tre krav omtalt i afsnittet ovenfor nye i forhold til det nuværende akkrediteringssystem.

De nye elementer, som fx uddannelsesevaluering foretaget af eksperter (kriterium 4, punkt 6) kan ikke foretages på kort sigt, fx på 12 måneder, på tværs af mange uddannelser. Hvis det forudsættes, at institutionerne indfører en form for intern audit for at kunne stå inde for uddannelsernes kvalitetsarbejde, vil det tage flere år for institutionerne at komme alle udbudssteder igennem.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt med en nuancering af begrebet "gennemprøvet praksis".

Afgørelsen

Endeligt er det interessant, i hvilken udstrækning der er intentioner om at tage en dialog med institutionen om konklusioner, analyser og anbefalinger i forbindelse med afgørelsen.

Med venlig hilsen

Erik Knudsen
Formand
Professionshøjskolernes Rektorkollegium

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: BT

Mail: bt@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00